

Asia: VN/31820/2023

Työ- ja elinkeinoministeriön lausuntopyyntö TE-palvelut 2024 - asetuskokonaisuudesta

Lausunnonantajan lausunto

Asetus 1: Valtioneuvoston asetus julkisista työvoimapalveluista

Asetus vastaa pääosin voimassa olevaa lainsäädäntöä ja koskee työllistymissuunnitelmaa, kansainvälistä työnvälitystä, työnhakuvelvollisuutta, tiettyjä työvoimakoulutukseen liittyviä asioita, työolosuhteiden järjestelytukeen liittyviä asioita, matka- ja yöpymiskustannusten korvaamista, kulukorvauksia ja työllistämisvelvoitetta.

Asetuksen mukaan työnhakija hyväksyy työllistymissuunnitelman sähköisesti siihen tarkoitettussa verkkopalvelussa, allekirjoittamalla suunnitelman tai muulla työvoimaviranomaisen edellyttämällä tavalla. On hyvä, että suunnitelman hyväksymiseen on monipuoliset mahdollisuudet. Asetuksen perusteluissa kuitenkin korostetaan, että hyväksymistavasta päättää työvoimaviranomainen. STTK katsoo, että hyväksymistavan osalta tulisi korostaa työvoimaviranomaisen ja työnhakijan yhteisymmärrystä. Työnhakijalla on paras tieto siitä, mitkä hyväksymistavat ovat hänelle saavutettavia. Hyväksytyn työllistymissuunnitelman tulee myös käytännössä olla helposti työnhakijan saatavilla, mikä korostaa erityisesti verkkopalveluiden selkeyden tärkeyttä.

Asetuksessa käsitellään myös järjestelytukea, jolla voidaan korvata esimerkiksi vamman tai sairauden työpaikalle aiheuttamien muutostöiden kustannuksia. Tätä mahdollisuutta hyödynnetään kuitenkin melko vähän. STTK katsoo, että jatkossa järjestelytuen käyttöä, kustannuksia ja vaikuttavuutta tulisi selvittää työllisyysasteen nostamiseksi, ja edistää sen työllisyyttä nostavaa potentiaalia.

Asetus 2: Valtioneuvoston asetus työvoimapalveluiden ohjauksesta

Asetus koskee työvoimapalveluiden ohjausta. Työllisyyden edistämiseksi asetetaan valtakunnalliset tavoitteet, joiden valmistelusta vastaa työ- ja elinkeinoministeriö. Valmistelussa kuullaan

työllisyyden edistämisen valtakunnallista neuvottelukuntaa. Tavoitteiden on oltava sellaisia, että niitä pystytään seuraamaan ja arvioimaan. STTK pitää valtakunnallisten tavoitteiden valmistelun ja seurannan lähtökohtia perusteltuina.

Työllisyyden edistämisen neuvottelukunnan kokoonpano on laaja, mikä on perusteltua työllisyyden edistämisen merkittävyyden takia.

STTK kuitenkin kiinnittää huomiota siihen, että neuvottelukunnassa tulisi olla suora edustus myös työllisyyspalveluissa työskentelevällä henkilöstöllä.

Asetuksen mukaan neuvottelukunta voi perustaa jaostoja. Toimikauden ajaksi asetettavat jaostot ovat kuntajaosto, tietojaosto ja yhdyspintajaosto. On hyvä, että asetusta jättää neuvottelukunnalle valtuudet päättää kolmen pysyvän jaoston lisäksi tarpeen mukaan muista jaostoista. Samoin on tärkeää, että jaostojen jäseneksi on mahdollisuus myös neuvottelukuntaan kuulumattomia jäseniä.

STTK kiinnittää erityistä huomiota yhdyspintajaoston toimintaan. Työllisyyden edistämällä on yhdyspintoja esimerkiksi sosiaali- ja terveyspalveluihin sekä koulutuspalveluihin. Yhdyspintajaostosta tulee muodostaa toimielin, jolla on aidot mahdollisuudet edistää työllisyyspalveluihin liittyviä asioita poikkeuksellisesti erilaiset yhdyspinnat huomioiden.

Lisäksi asetuksessa käsitellään yksityisten työvoimajärjestöjen tiedonantovelvollisuutta. Yksityisten työvoimajärjestöjen on annettava viranomaiselle tietoja työllistystoiminnastaan. Asetuksen perusteluissa todetaan, että tällaisia tietoja on pyydetty viimeksi vuonna 2005. STTK katsoo, että mahdollisuus pyytää tietoja yksityisten työllistystoimintojen toiminnasta on välttämätön ja jatkossa mahdollisuutta tulisi myös hyödyntää nykyistä aktiivisemmin.

Hallitusohjelman perusteella yksityisten työllistystoimintojen roolia ollaan lisäämässä, mutta tietopohja niiden vaikuttavuudesta ja kustannuksista on ohut. Tällöin yksityisten työllistystoimintojen hyödyntämisen työllisyysvaikutusten ja julkisen talouden vaikutusten arviointi on lähes mahdotonta.

Asetus 3: Valtioneuvoston asetus elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta

Asetuksessa korostuu kehittämis- ja hallintokeskuksen rooli työvoimajärjestöjen seurannassa, tuloksellisuuden arvioinnissa ja tietotuotannossa. Näiden vastuiden kokoaminen valtakunnallisesti kehittämis- ja hallintokeskuksen tehtäväksi, on perusteltua osaamisen kehittämisen ja kerryttämisen näkökulmasta. STTK kuitenkin kiinnittää huomiota siihen, että laajoista ja kansallisesti keskeisistä tehtävistä huolehtiminen edellyttää jatkuvaa kehittämis- ja hallintokeskuksen resurssien riittävyydestä huolehtimista.

Asetus 4: Valtioneuvoston asetus työllistymisen monialaisesta edistämisestä

Työllistymisen monialaisen edistämisen tueksi muodostettaisiin johtoryhmät, joiden tehtäviin kuuluisi alueellisten tavoitteiden asettaminen ja seuranta. STTK kiinnittää huomiota siihen, että asetuksessa johtoryhmän toimikaudeksi on säädetty viisi vuotta, mutta toimikauden kesto ei ole perusteltu. Alueelliset tavoitteet ovat sidoksissa valtakunnallisiin tavoitteisiin, jotka taas asetetaan hallituskausittain. Tästä syystä voisi olla perusteltua, että myös johtoryhmän toimikausi olisi neljä vuotta. Lisäksi johtoryhmän kokoonpanossa on tärkeää huomioida käytännön työtä tekevien työvoimapalveluiden työntekijöiden asiantuntemus.

Asetus 5: Valtioneuvoston asetus työttömyysturvalain täytäntöönpanosta

Ei kommentoitavaa.

Asetus 6: Työ- ja elinkeinoministeriön asetus työvoimapolitiittisen lausunnon antamisesta ja lausuntoon merkittävistä tiedoista

Ei kommentoitavaa.

Asetus 7: Valtioneuvoston asetus aluehallintovirastoista annetun asetuksen 13 a §:n muuttamisesta

STTK pitää perusteltuna, että työvoimaviranomaisen valvonta on keskitetty Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirastolle.

Lisätietoja:

Tom-Henrik Sirviö, ekonomisti

tom-henrik.sirvio@sttk.fi

Gylling Päivi
STTK ry.